

පුස්කොළ පොත්

කුසුම්සිරි විජයවර්ධන

ලේඛනය ආරම්භ වන්නේ අක්ෂර භාවිතයත් සමඟිනි. බුදුදහම මෙරටට පැමිණීමට පෙර ක්‍රි.පූ. සියවස්වලදී ශ්‍රී ලංකාවේ අක්ෂර භාවිතය පැවති බව අනුරාධපුර ඇතුළු නුවර ගෙඩියේ ප්‍රදේශයේ කැණීම්වලින් තහවුරු විය. ගල් මැටි පුවරු, තඹ පත්, රන්පත් සහ පුස්කොළ අප රටේ අතීතයේ පටන් ලේඛන වශයෙන් භාවිත කර තිබේ.

අසල්වැසි භාරතයේ ලේඛන කලාව කවරදා ඇරඹුණා දැයි ස්ථිර වශයෙන් සාධක හමුවී නැත. එහෙත් ක්‍රි.පූ.6 සියවසේ එනම් බුද්ධ කාලයේ පටන් යම්කිසි ලේඛන ක්‍රමයක් පැවති බවට සාධක බොහෝම සාහිත්‍යයෙන් හමුවේ. භාරතයේ ක්‍රි.පූ.3 සියවස තරම් ඈත කාලයේ දී තල්පත් ලේඛන ගැන සඳහන් වේ. මහාකවි කාලිදාසගේ කෘතීන්ට සුශ්‍රැත සංහිතාවේ සහ වර්ත මිහිරේ මෙලෙස පුරාණ තල්පත් ලේඛන පිළිබඳ සඳහන් වේ. පසු කාලීනව භාරතයේ සංචාරය කළ හින්දුසියැං අල්බර්ත් වැනි දේශාධිකයන්ගේ වාර්තාවල ඔවුන් භාරතයේ පැවති තල්පත් ලේඛන ක්‍රමය විස්තර කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ද ඉතා පහසිය ලේඛන මාධ්‍යයක් වශයෙන් ප්‍රචලිතව පැවති තල්පත් ලේඛනය (පුස්කොළ පොත්) ආරම්භ වූයේ කවරදාදැයි නිශ්චිතව පැවසීම අසීරු ය. දැනට සොයාගෙන ඇති පැරණිම පුස්කොළ පිටපත දඹදෙණි යුගයට අයත් යැයි සැලකෙන 'චුල්ලවග්ග' පිටපත (කොළඹ කෞතුකාගාරය) සහ එම යුගයට ම අයත් පේරාදෙණිය සරසවි පුස්තකාලයේ ඇති විසුද්ධිමග්ග ටීකාවේ පිටපත සහ බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ සාරත්ථදීපනී විනය ටීකාවේ පළමුවෙනි කාණ්ඩයයි. ක්‍රි.ව.5 වැනි සියවස වනවිටත් තල්කොළ ලේඛනය අප රටේ පැතිරී තිබුණු බවට මහාචාර්ය පී.ඊ.පී.ප්‍රනාන්දු කරුණු දක්වයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ තල්ගස් දෙවර්ගයක් තිබේ. *Corybha Umpraculitera* (තල ගස Talipot Palm) *Borassus Flabellifer* L තල් ගස Palmyrah Palm මේ අතරින් පුස්කොළ පොත් සකස් කර ගැනීමට බහුලව භාවිත කර ඇත්තේ මුලින් සඳහන් කළ වර්ගය යි. මුලින්ම තල් ගසෙන් ගොඩය විසිරීමට පෙර කපා කොළ වෙන් කරගෙන තම්බා අවිච්චි වේලනු ලැබේ. පසුව මේ කොළ රවුමට ඔතා රාත්‍රි තුනක් පින්තෙහි තැබීමෙන් පසු මැද ගනී. ඊට පසු ඒවා ලිවීමට යෝග්‍ය වෙයි. (කුමාරස්වාමි 1962, 52) තල් කොළවල ලිවීම ප්‍රධාන ක්‍රම දෙකක් අනුව සිදු විය. එක් ක්‍රමයකට අනුව කොළය සිරියන සේ අකුරු ලිවීමට භාවිත ඇදීමට ලෝභමය උලක් සහිත

පන්තිඳක් භාවිත කෙරුණි. ඉන්පසු අක්ෂර පැහැදිලිව මතුකර ගැනීමට කළුමැදීම සිදු වේ. අතින් ක්‍රමය අනුව කඩදාසියේ ලියන කල මෙන් පෂන සහ තීන්ත භාවිතයෙන් පුස්කොළය මත ලිවීම සිදු වේ. (අගුමාල් 1988, 67) මේ අතරින් වඩාත් ප්‍රචලිතව මෙන්ම වඩාත් කල් පවතින ක්‍රමය වූයේ ද පළමුව සඳහන් කළ පන්තිඳකින් ලිවීමේ ක්‍රමය යි. මෙහිදී කළු මැදීමට ගන්නා දුම්මල තෙල්, පුස්කොළ කෘමීන්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීමට අවශ්‍ය ආරක්ෂකයක් වශයෙන් ද ක්‍රියාත්මක විය. එමෙන්ම ම එය වාතයේ ඇති තෙතමනය උරා ගැනීම වළක්වන පටලයක් මෙන් ද ක්‍රියා කළේ ය. හොඳින් විශ්ලේෂණ පදම් කළ පුස්කොළවලට වාතයේ ඇති තෙතමනය උරා ගන්නේ ඉතා අඩුවෙනි.

පුස්කොළ ලේඛනවල පැතිරීම

13 වැනි ශත වර්ෂයේ සිට 20 වැනි ශත වර්ෂයේ මුල් භාගය දක්වා ලියැවුණු අති විශාල සිංහල පුස්කොළ පොත් සංඛ්‍යාවක් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ රටවලට පැතිරී තිබේ. මේ අයුරින් දැනට ලොව පුරා පවතින ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්කොළ පොත් සංඛ්‍යාව 75,000 ක් පමණ බව කිව හැකිය. මෙයින් 95% ක් පමණ 18 - 19 සියවස් අතර ලියැවුණු බවට සාධක ඇත. (ප්‍රනාන්දු 1989, 9) පුස්තකාල, ලේඛනාගාර, රජමහා විහාර,

පිරිවෙන, පුද්ගල සන්නය එකතු වශයෙන් පුස්තකාල පොත් එකතු දක්නට ලැබෙන ස්ථාන වර්ග කළ හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම පුස්තකාල පොත් එකතුව ඇත්තේ කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ ය.

එහි පුස්තකාල පොත් 5000 කට අධික ප්‍රමාණයක් අඩංගු අතර එය සමහර විට ලෝකයේ විශාලතම පුස්තකාල පොත් එකතුව ද විය හැකිය. (Gunawardhana 1997, 3) පේරාදෙණිය සරසවි පුස්තකාලයේ පුස්තකාල 4800 ක් පමණ තිබෙන අතර ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර සරසවි පුස්තකාලය නාවික ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතන පුස්තකාලය, මහනුවර ඔරියන්ටල් කෞතුකාගාරය, රාජගිරිය දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යායතනය (පොත් 700 ක්) කොළඹ වෛද්‍ය විද්‍යාල පුස්තකාලය, (කොළඹ ජාතික පුස්තකාලය පොත් 205) ජාතික ලේඛනාගාරය ආදී ආයතනවල සැලකිය යුතු පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාවක් එකතු වී ඇත.

විදේශ රටවලට අපගේ පුස්තකාල පොත් විශාල වශයෙන් ඇදී ගියේ බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත සමයේ දී ය. ඒ අනුව ලන්ඩන් නුවර බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ ඇති සිංහල පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාව 4000 කට අධික ය. (De Silva 1975, 265) සෝමදාස 1964) ඔස්ට්‍රේලියාව, ප්‍රංශය, ඉන්දියාව, නෙදර්ලන්තය, ස්වීට්සර්ලන්තය යන රටවල කෞතුකාගාරවල ද සැලකිය යුතු පුස්තකාල පොත් එකතු සංඛ්‍යාවක් දක්නට ලැබේ. (De Silva 1975)

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති රජමහා විහාර විශාල ප්‍රමාණය තුළ පැතිරී තිබෙන පුස්තකාල

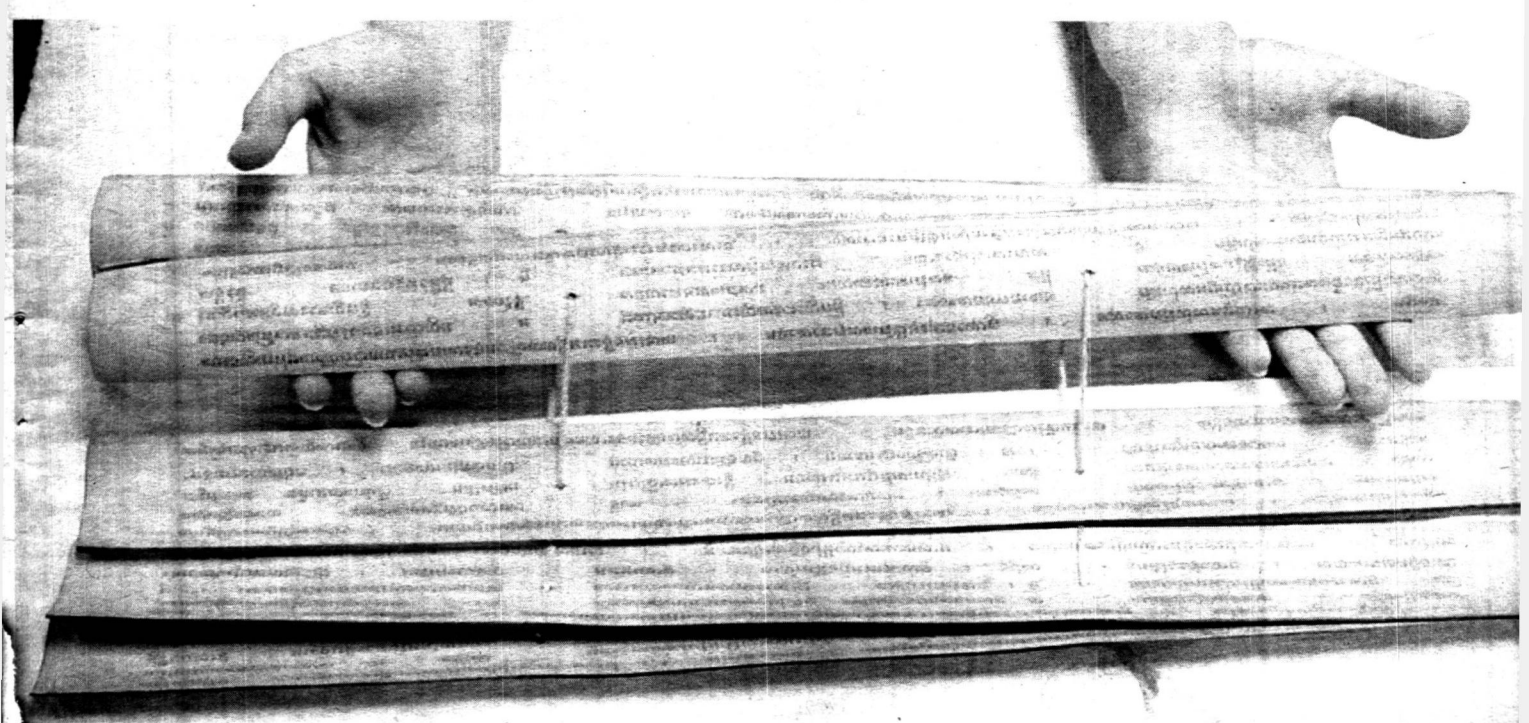
පොත් සංඛ්‍යාව අති විශාල ය. ඒ පිළිබඳ නිශ්චිත ගණනය කිරීමක් ලබා ගැනීම අසීරු ය. සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව සකස් කළ පුස්තකාල පොත් නාමාවලියේ ද්විතිය භාගය සෝමදාස (1964) සඳහා ලැයිස්තු එවූ විහාර සහ ස්ථාන 674 ක් එහි සඳහන් වේ. ඒ අතරින් මහනුවර දළදා මාළිගය, හඟුරන්කෙත පොත්ගුල් විහාරය, කැළණිය රජමහා විහාරය, මුල්කිරිගල විහාරය වැනි ස්ථානවල විශාල පුස්තකාල පොත් එකතු දැකගත හැකි ය.

වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය, නක්ෂත්‍රය, පශු වෛද්‍ය විද්‍යාව, පුරාණෝත්ති, පුරාණ වාර්තා, ඉඩම් හිමිකම්, පළාත් සීමා, නීති පද්ධති, කෘෂිකර්මය, සංගීතය, අධ්‍යාපනය, වැනි විෂය ක්ෂේත්‍ර රාශියක දැනුම මේ පොත්වල ගබඩා වී පවතී. පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ කෙරී ඇති විමර්ශන සීමාසහිත නිසාත් මේවා අතරින් මුද්‍රණයෙන් පළවී ඇත්තේ කලාතුරකින් කිහිපයක් වීම නිසාත් මේවා ආරක්ෂා කර ගැනීම සාහිත්‍යමය වශයෙන් ද වැදගත් වේ.

එමෙන් ම කලාත්මක වශයෙන් ද පුස්තකාල පොත් වැදගත් ස්ථානයක් හිමි කර ගන්නේ පොත් කම්බිවල ඇති සිතුවම් නිසා ය. ගම්පල යුගයට නිශ්චිතව අයත් කළ හැකි දැනට ඇති එකම වික්‍රමලිය සොයාගත හැකි වූයේ ද එම යුගයට අයත් පුස්තකාල පොත් කම්බියකි. (Bandaranayake 1986 -16) පුස්තකාල ලේඛන සංස්කෘතික වශයෙන් ඉතා වැදගත් ජාතික උරුමයකි. මෙම ජාතික උරුමය විනාශවීම වළක්වා අනාගතය උදෙසා සංරක්ෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයකි.

විදේශ රටවලට අපගේ පුස්තකාල පොත් විශාල වශයෙන් ඇදී ගියේ බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත සමයේ දී ය. ඒ අනුව ලන්ඩන් නුවර බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ ඇති සිංහල පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාව 4000 කට අධික ය. (De Silva 1975, 265) සෝමදාස 1964) ඔස්ට්‍රේලියාව, ප්‍රංශය, ඉන්දියාව, නෙදර්ලන්තය, ස්වීට්සර්ලන්තය යන රටවල කෞතුකාගාරවල ද සැලකිය යුතු පුස්තකාල පොත් එකතු සංඛ්‍යාවක් දක්නට ලැබේ.

පුස්තකාල ලේඛන සකස් කර ඇත්තේ අත් පිටපත් වශයෙන් බැවින් වරකට නිෂ්පාදනය වී ඇත්තේ එක පිටපතක් පමණි. ඒවා නැවත නිෂ්පාදනය වන්නේ ද ඉතා සෙමිනි. මේ නිසා එක් පුස්තකාල පොතක් විනාශ වූ විට, අහිමි වූ විට එය සඳහටම අහිමිවීමට ඇති ඉඩකඩ ඉතා විශාල ය.

Talipot Palm)

(සේනාධිර 1992, 8) ඒ නිසා දැනට තිබෙන පුස්කොළ පොත් සඳහා කඩිනම් ක්‍රමානුකූල සංරක්ෂණ ක්‍රමෝපායයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාවන් පවතී. මේ වනතෙක් විවිධ අවස්ථාවල දී සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ මැදිහත්වීමෙන් පුස්කොළ පොත් නාමාවලි සකස් කිරීම, දුර්ලභ පුස්කොළ පොත් සුක්ෂ්ම ඡායාරූප පටලගත කිරීම වැනි ක්‍රියා මාර්ග ගත්ත ද ඒවා අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක නොවීම කනගාටුදායක ය.

පුස්කොළ ලේඛන භායනය

වාසනාවකට මෙන් හොඳින් පදම් කළ තල්පත් දීර්ඝ කාලයක් විනාශ නොවී පවතී. පුස්කොළවලට කෘමීන් ළඟා වන්නේ ද කලාතුරකිනි. විද්‍යාත්මකව සලකන විට පුස්කොළ ලේඛන ලියා ඇති තල් කොළ කාබනික ද්‍රව්‍යයකි. මේ කාබනික ද්‍රව්‍ය ආරක්ෂා කර ගැනීම අකාබනික ද්‍රව්‍ය ආරක්ෂා කර ගැනීමට වඩා සංකීර්ණ දුෂ්කර කාර්යයකි. පුස්කොළවල ප්‍රධාන වශයෙන් අන්තර්ගත වන්නේ සෙලියුලෝස් ය. මේ සෙලියුලෝස් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ සහ කෘමි සතුන්ගේ භායනයට ලක් වන්නේ පහත පරිදි ය.

සෙලියුලෝස් (තල් කොළය)	* කාදැම්ම
ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ / කෘමීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය	* දිරාගාම
	* කැඩීමට භාජනය වීම

ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ කෘමීන්ගේ යාන්ත්‍රණය සඳහා පුස්කොළ පොත් ගබඩා කර ඇති ස්ථානයේ වායුගෝලීය ආර්ද්‍රතාව/ උෂ්ණත්වය වැනි සාධක බලපායි. පුස්කොළවලට හානිකරන ප්‍රධාන කෘමියා වේයාය. බැක්ටීරියා දිලීර සහ

ඇක්ටිනෝමයිටේස් වැනි ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ වර්ධනයට වායුගෝලීය ආර්ද්‍රතාවය බලපායි. වාතය අපවිත්‍ර වීම ද මේවාට අහිතකර අයුරින් බලපෑවද තවම ශ්‍රී ලංකාවේ එම තත්ත්වය දැකගත නොහැකි ය. අධික උෂ්ණත්වය සහ අධික ආලෝකය ද පුස්කොළවලට හානි පමුණුවන හේතු වේ.

ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ හානිය හැරුණු විට මිනිසාගෙන් සිදුවන හානිය මේ සංස්කෘතක උරුමය සඳහා ඉතා අහිතකර අයුරින් බලපා ඇත. වැරදි සහගත හැසිරවීම, නොසැලකිලිමත්කම, අනිසි ගබඩා කිරීම් ඒ අයුරින් ප්‍රධානත්වය ගනී.

පුස්කොළ පොත් අනාරක්ෂිතව ගබඩා කර තැබීම

ගබඩා කර තැබීමේ දී නොසැලකිලිමත්වීම පුස්කොළ පොත් විනාශය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකයකි. ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ භායනයට පුස්කොළ පොත් පහසුවෙන් ලක්වීමට අනිසි ලෙස ගබඩා කිරීම බලපායි. විහාරස්ථානවල පුස්කොළ පොත් ගබඩා කර ඇත්තේ වෙනත් ද්‍රව්‍ය සමඟ පොත් අල්මාර්, පෙට්ටිගම්, කබඩි ආදියේ ය. පෞද්ගලික සන්නයේ පවතින පුස්කොළ පොත්වල තත්ත්වය වඩා අනතුරුදායක ය.

පදම් කරගත් පුස්කොළයෙහි එක්තරා ප්‍රමාණයක නම්‍යශීලී ගුණයක් පවතී. කලක් ගතවන විට එහි අභ්‍යන්තර ජල වාෂ්ප ඉවත් වී යන නිසා යන්තම් නැලී විට ද කැඩීමට භාජනය වේ. වාතය බොහෝ විශලී අවස්ථාවල දී මෙය අධිකව සිදු වේ.

මේ නිසා පුස්කොළ නිසි අවස්ථාවක අධික විශලී ගතියෙන් යුතු ස්ථානවල ගබඩා නොකළ යුතු ය.

එමෙන්ම නිතර තෙත සහිත වායුගෝලීය පරිසරයකින් යුත් ස්ථානවල ද ඒවා ගබඩා කිරීම අනතුරුදායකය. එවිට ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට හිතකර පරිසරයක් ඇති වී එම ජීවීන්ගේ භායනයට ලක් වීමේ ඉඩකඩ වැඩිවන බැවිනි.

වැරදි සහගත හැසිරවීම

මෙය පුස්කොළවලට පමණක් නොව සාමාන්‍ය පොත්වල විනාශයට ද බලපාන හේතුවකි. වඩාත් පහසුවෙන් හානි සිදුවිය හැකි කොටස පුස්කොළ පත්

ඉරුවල කොන් ය. නොසැකිලිමත් ලෙස ඇල්ලීමේ දී කොන් කුඩුවීමට පුළුවන. මේවා පරිහරණය කරන විට දහඩිය සහිත අපිරිසිදු අත්වලින් ඇල්ලීම නිසා ද පුස්කොළ කිලීටි වීම සහ දහඩිය තැවරීම සිදු වේ.

සොරකම් කිරීම හා විදේශිකයන්ට අලෙවි කිරීම

පැරණි භාණ්ඩ පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන විදේශිකයන්ට අලෙවි කිරීම සඳහා පුස්කොළ ලේඛන සොරා ගැනීම මෑතක සිට ඉහළ ගොස් තිබෙන බව පුවත්පත් වාර්තාවලින් හෙළි වේ. මේ නිසා විහාරස්ථානවල මෙන්ම විවිධ පුද්ගලයන් සතුව පවතින පුස්කොළ ලේඛන ද අපරාධ අභිමි වී යාම සිදු වේ.

සංරක්ෂණ උපක්‍රම

කැඩෙන සුදු දීර්මට ලක් වූ පුස්කොළ පොත් ස්පර්ශ කිරීම අඩුවන ලෙස කුඩා පෙට්ටිවල ගබඩා කිරීම, භාවිත කිරීමට අපහසු අන්දමින් පත් ඉරුවල ශක්තිය දුර්වල වී ඇත්නම් රසායනික තහවුරු කිරීම් සඳහා පියවර ගැනීම.

පුස්කොළවල නැමෙන ස්වභාවය අඩු වී ඇත්නම් ඒ සඳහා තෙලක් ආලේප කිරීමෙන් නැවත මුල් ස්වභාවය ලබා ගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ මේ සඳහා බහුලව යොදා ගන්නේ දුම්මල තෙල් ය. පැඟිරි තෙල්, කපුරු තෙල්, බෝල්නට් තෙල් ආදිය ඒ සඳහා සුදුසු ය.

(අග්‍රමාල් 1988, 67) වසරකට වරක් දුම්මල තෙල් හා කළු මැදිම වඩාත් සුදුසු ක්‍රියා මාර්ගයකි. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාල පුස්තකාලය මේ පියවර අනුගමනය කරයි.

- * තැන්පත් කරන විට විශලී පරිසරයක පැතලි අතට තැන්පත් කිරීමට පියවර ගැනීම. මෙහි දී එක මත එක වැඩි බරක් නොඑන පරිදි තැන්පත් කිරීම වඩාත් වැදගත් ය.
- * දුහුවිලිවලින් ආරක්ෂා වීමට පිරිසිදු කපු රෙදිවල ඔබා තැන්පත් කිරීම
- * පුස්කොළ පොත් තැන්පත් කරන වටාපිටාව කෘමි නාශක යොදා කෘමීන් විනාශ කිරීම මේ සඳහා ඩීඩීටී යෙදිය හැකිය. ඇල්මාර් ඇතුළතට පැරා - ඩයික්-ලොරො බෙන්සීන් සුදුසු වේ.

කෘමි හානි සිදුවීමක් වාර්තා වූ විට වාෂ්ප වර්ගයේ කෘමි නාශකයින් දුම් ගැස්සවීම හෝ කෘමි නාශක ද්‍රාවණයක් යෙදීම කළ හැකි ය. කෘමීන් කා ඇති පත් ඉරු රිතයිල් මධ්‍යසාරයෙන් පොඟවා මෘදු බුරුසුවකින් හෝ කපු පුළුන් ස්වල්පයකින් පිස දැමීම කළ හැකිය. □